

ΠΡΑΞΗ

Προσβάσιμη Φύση και Πολιτισμός: Αειφόρος Τουρισμός (IN-HERITAGE)

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας Interreg
Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Έκθεση της επίσκεψης μελέτης στο Λουξεμβούργο

Τύπος εγγράφου	☒ Αναφορά/Έκθεση	☐ Λογισμικό	☐ Άλλο
Διαβάθμιση	☐ Δημόσιο	☐ Εμπιστευτικό	☒ Εσωτερικό
Κατάσταση	☐ Αρχικό σχέδιο	☐ Αναθεωρημένο σχέδιο	☒ Τελική έκδοση

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Ημ/νία έκδοσης	30.06.2023
Πακέτο Εργασίας	ΠΕ6. Δράσεις εκτός διασυνοριακής περιοχής
Παραδοτέο της Πράξης	Π6.3.1: Διεθνείς επισκέψεις μελέτης
Σύντομη περιγραφή	Αυτό το έγγραφο αποτελεί εσωτερικό έγγραφο του έργου, το οποίο διατίθεται από τον Δικαιούχο 3 (Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία), ως έκθεση πεπραγμένων σχετικά με την επίσκεψη μελέτης στελεχών των δικαιούχων της Πράξης στην πόλη του Λουξεμβούργου η οποία το 2022 κέρδισε το 1 ^ο βραβείο Access City Award, το 2018 το 3 ^ο βραβείο και το 2015 διακρίθηκε με «ειδική μνεία».

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Κεντρικά Γραφεία: Ελ. Βενιζέλου 236, Τ.Κ. 163
41, Ηλιούπολη, Ελλάδα

Τηλ.: +30 210 99 49 837

Email: esaea@otenet.gr

Ιστοσελίδα: www.esaea.gr

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγικό σημείωμα.....	6
1. Σκοπός και στόχοι των επισκέψεων.....	9
2. Ευρωπαϊκός διαγωνισμός Access City Award.....	14
2.1 Διακρίσεις της πόλης του Λουξεμβούργου στον Διαγωνισμό.....	16
2.2 Η πόλη του Λουξεμβούργου.....	19
2.3 Η επιβράβευση μιας πολυετούς προσπάθειας.....	20
2.4 Τμήμα Ένταξης και Ειδικών Αναγκών.....	23
2.5 Ευαισθητοποίηση για την κατάρριψη των στερεοτύπων.....	24
2.6 Απασχόληση και εκπαίδευση.....	25
2.7 Παροχή πρόσβασης στα μέσα μαζικής μεταφοράς.....	26
2.8 Περαιτέρω σχέδια για βελτίωση.....	27
3. Επίσκεψη της ομάδας.....	29
3.1 Ομάδα επίσκεψης (συμμετέχοντες).....	29

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

3.2 Ταξιδιωτικός προγραμματισμός	30
3.3 Διοργάνωση συναντήσεων με φορείς υποδοχής.....	33
3.4 Ξενάγηση στην πόλη και στη Villa Vauban	35
3.5 Ξενάγηση σε σημαντικά αξιοθέατα – καλές πρακτικές στην πόλη	38
Επισκόπηση των σημαντικότερων στοιχείων .	45
Δημόσιες συγκοινωνίες του Λουξεμβούργου	45
Προσβασιμότητα στα πεζοδρόμια του Λουξεμβούργου	46
Περιήγηση: Χωρίς φανάρια	48
Επιτροπή Συμμετοχής	51

Εισαγωγικό σημείωμα

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, αποκαλούμενη στο εξής χάριν συντομίας «ΕΣΑμεΑ», ως Δικαιούχος της Πράξης «Προσβάσιμη φύση και πολιτισμός-Αειφόρος Τουρισμός» με ακρωνύμιο «IN-HERITAGE», η οποία εντάσσεται στο Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Interreg Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020 και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.) και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου, κατόπιν ανακοίνωσης Πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών (ΑΔΑΜ 22PROC010570773 2022-05-18, Αρ. Πρωτ. 739/18.05.2022), ανέθεσε στην Ένωση Εταιριών «EUROPRACTIS-INFALIA» την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών για την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων της Πράξης.

Στο πλαίσιο της Σύμβασης με την Ένωση Εταιριών «EUROPRACTIS-INFALIA», αποκαλούμενη στο εξής χάριν συντομίας «ο Ανάδοχος», η ΕΣΑμεΑ ανέθεσε στον Ανάδοχο την υλοποίηση του Παραδοτέου «Π6.3.1: Διεθνείς επισκέψεις μελέτης» της Πράξης IN-HERITAGE, το οποίο αφορούσε στη διοργάνωση και

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

διεξαγωγή δύο (2) επισκέψεων μελέτης με στόχο τη μετάβαση στελεχών των Δικαιούχων της Πράξης στο εξωτερικό για την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών υλοποίησης με φορείς και οργανώσεις που έχουν υλοποιήσει επιτυχώς παρόμοια έργα και είναι σε θέση να παρουσιάσουν καλές πρακτικές στα πεδία της «*συμπερίληψης των ατόμων με αναπηρία*» και του «*προσβάσιμου τουρισμού*», και ειδικότερα σε δύο Ευρωπαϊκές πόλεις οι οποίες έχουν διακριθεί σχετικά στον ευρωπαϊκό διαγωνισμό *Access City Awards*.

Με βάση τη Σύμβαση, ο Ανάδοχος ανέλαβε αρχικά να διερευνήσει και να αναλόγως προτείνει πιθανούς προορισμούς φιλοξενίας των επισκέψεων μελέτης και στη συνέχεια, σε συνεννόηση με την ΕΣΑμεΑ και τους υπόλοιπους δικαιούχους της Πράξης (τους τρεις δήμους από Ελλάδα και Κύπρο), να προσδιορίσει τις δύο πόλεις και τους φορείς προς επίσκεψη. Οι πόλεις που τελικά επιλέχθηκαν από τους Δικαιούχους της Πράξης ήταν η *Λιουμπλιάνα* στη Σλοβενία και η πόλη του *Λουξεμβούργου*. Στη συνέχεια, ο Ανάδοχος ανέλαβε εξ ολοκλήρου να σχεδιάσει τις επισκέψεις, να ολοκληρώσει όλες τις απαραίτητες επικοινωνίες για τον προγραμματισμό τους, και να συντονίσει όλα τα πρόσωπα και τους εμπλεκόμενους φορείς για την

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

επιτυχή πραγματοποίηση των ζητούμενων
επισκέψεων μελέτης.

Μετά την ολοκλήρωση των επισκέψεων μελέτης ο Ανάδοχος ανέλαβε να ετοιμάσει και παραδώσει για κάθε μία τη σχετική αναφορά («Έκθεση της επίσκεψης μελέτης») στην οποία παρουσιάζονται ο στόχος και το πλάνο της επίσκεψης, συνοπτικά πρακτικά, τα αποτελέσματα και συμπεράσματα της επίσκεψης, φωτογραφικό υλικό κ.ά. Η παρούσα έκθεση αφορά στην επίσκεψη μελέτης που ολοκληρώθηκε με επιτυχία στην πόλη του *Λουξεμβούργου* μεταξύ 05.06.2023 και 07.06.2023, με τη συμμετοχή στελεχών και των τεσσάρων Δικαιούχων της Πράξης IN-HERITAGE.

1. Σκοπός και στόχοι των επισκέψεων

Στόχος των εκπαιδευτικών επισκέψεων μελέτης της Πράξης IN-HERITAGE είναι να προσφέρουν στους συμμετέχοντες από την Ελλάδα και την Κύπρο, στελέχη της ΕΣΑμεΑ και των δήμων Ρεθύμνης, Αγίας Νάπας και Σωτήρας, τη δυνατότητα να επισκεφθούν χώρους, υποδομές και υπηρεσίες που συνιστούν καλά παραδείγματα στο πλαίσιο του «προσβάσιμου τουρισμού» και να εμβαθύνουν στη μελέτη συγκεκριμένων θεμάτων που σχετίζονται με την ανάπτυξή του σε τοπικό επίπεδο (π.χ., ορισμοί, αρχές σχεδιασμού, διεργασίες, τεχνικές και μέθοδοι, κ.ά.). Επιπλέον, η ενθάρρυνση και υποστήριξη νέων συνεργασιών με τους φορείς υποδοχής, αποτελεί έναν ακόμη έμμεσο σκοπό των εν λόγω επισκέψεων μελέτης.

Οι επισκέψεις μελέτης της Πράξης είχαν ως σκοπό να παρέχουν ένα βήμα για διάλογο πάνω

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

σε θέματα τουρισμού και προσβασιμότητας/ συμπερίληψης για τα εμποδιζόμενα άτομα, τα οποία αποτελούν κοινό τόπο ενδιαφέροντος, συμβάλλοντας στην ανταλλαγή ιδεών και πρακτικών, καθώς και στην προώθηση νέων συστημάτων και πολιτικών. Οι επισκέψεις μελέτης αποσκοπούν στην να προωθήσουν την ενημέρωση και κατάρτιση των συμμετεχόντων, οι οποίοι με τη σειρά τους θα συνεισφέρουν στην προώθηση του προσβάσιμου τουρισμού, ως έννοια και ως προσέγγιση τουριστικής ανάπτυξης, αλλά και ως ευκαιρία τοπικής και κοινωνικής ανάπτυξης και συνοχής, στον τόπο τους.

Κατά τη διάρκεια της κάθε επίσκεψης μελέτης βασικός στόχος είναι να παρουσιαστούν στα μέλη της ομάδας της επίσκεψης η ιστορία, η εμπειρία και οι καλές πρακτικές που αναπτύχθηκαν σε καθένα οργανισμό υποδοχής. Σημαντικό στοιχείο για την επιτυχία της εκάστοτε επίσκεψης μελέτης είναι φυσικά και η

επίσκεψη σε χώρους που έχουν εφαρμοστεί καλές πρακτικές προσβασιμότητας από τους φορείς υποδοχής καθώς και η συμμετοχή σε επιδείξεις συμβατικών υπηρεσιών ή/και ψηφιακών συστημάτων που λειτουργούν οι φορείς για την εξυπηρέτηση των εμποδιζόμενων επισκεπτών και γενικότερα για τη διαχείριση του προσβάσιμου τουρισμού. Αντικείμενο συζήτησης συνιστούν επίσης τυχόν εργαλεία χρηματοδότησης και στρατηγικές που αναπτύχθηκαν από τον υπό μελέτη οργανισμό προκειμένου να βοηθήσουν στην υλοποίηση των στόχων του και να συμβάλλουν στην τοπική τουριστική ανάπτυξη με γνώμονα την προσβασιμότητα των εμποδιζόμενων ατόμων, καθώς και τυχόν υποστηρικτικά ή και αρνητικά στοιχεία του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου στη χώρα του. Ακόμη, στις επισκέψεις επιδιώχθηκε η ανταλλαγή απόψεων σχετικά με αποτελεσματικές πρακτικές που εφαρμόζονται στα πλαίσια του προσβάσιμου τουρισμού για την καλλιέργεια και την ανάπτυξη κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών μεταξύ των

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

πολιτών, των επιχειρήσεων, κ.λπ., που εξασφαλίζουν την ανάπτυξη συμπεριληπτικών τουριστικών εμπειριών για όλους (π.χ., καμπάνιες, ειδικές επιτροπές, ειδικού τύπου σεμινάρια ή άλλα).

Συνοψίζοντας, το πρόγραμμα της κάθε επίσκεψης μελέτης διαμορφώθηκε με κύριο στόχο να παρέχει την ευκαιρία για επίδειξη (demo), συζήτηση, ανταλλαγή απόψεων/ εμπειριών και αμοιβαία μάθηση σχετικά με θέματα κοινού ενδιαφέροντος σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τον «προσβάσιμο τουρισμό».

Υπό το πρίσμα των παραπάνω, για τον σχεδιασμό και τη διοργάνωση των επισκέψεων μελέτης της Πράξης, η ΕΣΑμεΑ εστίασε στη μετάβαση στελεχών των Δικαιούχων της Πράξης σε δύο πόλεις του εξωτερικού που έχουν διακριθεί πρόσφατα στον ευρωπαϊκό διαγωνισμό Access City Award, για την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών με τους

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και τις
οργανώσεις που συνέβαλαν στο επίτευγμα
αυτό.

2. Ευρωπαϊκός Διαγωνισμός Access City Award

Ο διαγωνισμός *Access City Award* δημιουργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να επιβραβεύσει πόλεις που έχουν δώσει προτεραιότητα στην προσβασιμότητα για άτομα με αναπηρία και ηλικιωμένους και γενικότερα για το έργο τους στην προσπάθεια επίτευξης ενός πιο προσβάσιμου περιβάλλοντος σε όλους τους τομείς της ζωής, δημιουργώντας πόλεις χωρίς αποκλεισμούς, ανοικτές σε όλους.

Το βραβείο *Access City* είναι μέρος των ευρύτερων προσπαθειών της Ένωσης για τη δημιουργία μιας Ευρώπης χωρίς εμπόδια και για να βελτιώσει τη ζωή των ατόμων με αναπηρία: τη [Στρατηγική για την αναπηρία 2010-2020](#), στη λογική της [Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία](#).

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Συγκεκριμένα, το Access City Award καθιερώθηκε το 2010 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προώθηση και αναγνώριση των πόλεων που αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στο αστικό περιβάλλον, τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), τις υπηρεσίες πολιτών, τις μεταφορές, τις τουριστικές υποδομές και άλλους τομείς. Το βραβείο Access City Award περιλαμβάνει ένα ευρύτατο φάσμα καλυπτόμενων πρωτοβουλιών και πολιτικών: από πολιτικές για τις προσβάσιμες κατοικίες, έως τους χώρους παιχνιδιού, τους χώρους εργασίας και τις δημόσιες μεταφορές, κάθε πτυχή της ζωής στην πόλη θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις δημογραφικές μεταβολές.

Ο διαγωνισμός, διοργανώνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με το [Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την Αναπηρία](#), είναι ανοιχτός σε πόλεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

περισσότερους από 50.000 κατοίκους. Τα τελευταία πέντε χρόνια, περισσότερες από 200 πόλεις έχουν υποβάλει υποψηφιότητες για το βραβείο. Οι πόλεις που βραβεύονται με τα 3 πρώτα βραβεία λαμβάνουν οικονομικό έπαθλο.

2.1 Διακρίσεις της πόλης του Λουξεμβούργου στον Διαγωνισμό

Το **2022**, η κριτική επιτροπή ειδικών στην προσβασιμότητα απένειμε στην πόλη του **Λουξεμβούργου** την πρώτη θέση μεταξύ 40 συμμετεχόντων για το ευρύ φάσμα καινοτόμων λύσεων και βελτιώσεων για τη βελτίωση της προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία. Η πόλη του Ελσίνκι στη Φινλανδία και η πόλη της Βαρκελώνης στην Ισπανία ήταν η δεύτερη και τρίτη θέση. Το Leuven στο Βέλγιο αναγνωρίστηκε για την ενσωμάτωση της προσβασιμότητας, συμπεριλαμβανομένου του ψηφιακού χώρου. Η Πάλμα στη Μαγιόρκα της Ισπανίας κέρδισε ειδική μνεία για τη βελτίωση της πρόσβασης στο φυσικό περιβάλλον,

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

συμπεριλαμβανομένων φυσικών περιοχών, παραλιών και πάρκων για την υποστήριξη του τουρισμού χωρίς αποκλεισμούς. Η πόλη του Πόρτο της Πορτογαλίας έλαβε Ειδική Μνεία για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των σιδηροδρομικών σταθμών (Σημείωση: Το 2021 ήταν το Ευρωπαϊκό Έτος Σιδηροδρομικών Μεταφορών).

Το **2018**, η πόλη της Λυών στη Γαλλία τιμήθηκε με το πρώτο βραβείο. Στην τελετή απονομής, η Λυών επαινέθηκε για τα δημόσια λεωφορεία της που είναι 100% προσβάσιμα και για την πρόσβαση στον πολιτισμό για όλους η οποία είναι επίσης εξασφαλισμένη, χάρη στη συμπερίληψη προσβάσιμου εξοπλισμού στο βιβλιοθήκες, όπως μηχανές ανάγνωσης, συσκευές ανάγνωσης ηχητικών βιβλίων και μεγεθυντικές οθόνες. Η πόλη έχει επίσης αναπτύξει ψηφιακά εργαλεία για άτομα με αναπηρία και όσον αφορά την εργασιακή ένταξη, και το 7,8% των δημοσίων υπαλλήλων

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

είναι άτομα με αναπηρία (ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από τη ελάχιστη ποσόστωση του 6% που απαιτείται από τη γαλλική νομοθεσία). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβράβευσε επίσης την πόλη της Λιουμπλιάνα της Σλοβενίας και την πόλη του **Λουξεμβούργου** με τη δεύτερη και τρίτη θέση αντίστοιχα. Η Λιουμπλιάνα ενσωμάτωσε την προσβασιμότητα στη συνολική της πολιτική, διορίζοντας μια ειδική συμβουλευτική επιτροπή με ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία, ώστε να συμμετέχουν άμεσα στη χάραξη πολιτικής της πόλης. Η πόλη του **Λουξεμβούργου** έχει καταβάλει μεγάλη προσπάθεια για την ευαισθητοποίηση των πολιτών για την αποφυγή του στιγματισμού σε σχέση με την αναπηρία και την οικοδόμηση μιας πόλης υψηλού αποκλεισμού στην οποία όλοι νιώθουν άνετα. Τέλος, η πόλη Viborg στη Δανία έλαβε ειδική μνεία για τη συμφιλίωση της ιστορικής κληρονομιάς και του λοφώδους τοπίου με μια προσβάσιμη υποδομή. Το 2017, 26 πόλεις σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετείχαν στον διαγωνισμό.

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Το **2015**, νικήτρια πόλη ήταν το Μπόρας (Σουηδία). Το Ελσίνκι(Φινλανδία) πήρε το δεύτερο βραβείο και το τρίτο βραβείο απονεμήθηκε στη Λιουμπλιάνα (Σλοβενία). Το Λογρόνιο (Ισπανία) τιμήθηκε με ειδική μνεία στην κατηγορία δομημένου περιβάλλοντος και δημόσιων χώρων, η Βουδαπέστη (Ουγγαρία) έλαβε ειδική μνεία για το έργο της στον τομέα των μέσων μεταφοράς. Η Αρόνα (Ισπανία) και το **Λουξεμβούργο** έλαβαν ειδική μνεία για τις δημόσιες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες.

2.2 Η πόλη του Λουξεμβούργου

Είναι η πρωτεύουσα του Λουξεμβούργου και η πολυπληθέστερη κοινότητα της χώρας. Βρίσκεται στη συμβολή των ποταμών Alzette και Pétrusse στο νότιο Λουξεμβούργο. Η πόλη βρίσκεται στην καρδιά της Δυτικής Ευρώπης, σε απόσταση 213 χλμ. οδικώς από τις Βρυξέλλες.

Η πόλη περιέχει το κάστρο του Λουξεμβούργου, που ιδρύθηκε από τους Φράγκους τον Πρώιμο

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Μεσαίωνα, γύρω από το οποίο αναπτύχθηκε ένας οικισμός. Σε εδάφη με απότομους βράχους και βαθιές κοιλάδες, το Λουξεμβούργο δεν είναι ένα εύκολο μέρος για να γίνει προσβάσιμο. Παρόλα αυτά, ο δήμος της πόλης εργάζεται συνεχώς και με επιτυχία για να βελτιώσει την προσβασιμότητα για τους πολίτες και τους επισκέπτες του. Η φιλοσοφία της πόλης είναι να σχεδιάζει και να υλοποιεί μέτρα σε άμεση συνεννόηση με τους ανθρώπους που πλήττονται από αυτά. Η πόλη έχει ως motto το “City for all” (μτφρ. «πόλη για όλους»).

2.3 Η επιβράβευση μιας πολυετούς προσπάθειας

Η πόλη του Λουξεμβούργου έχει υποβάλει υποψηφιότητα πολλές χρονιές στον διαγωνισμό Access City και το 2022 έλαβε την υψηλότερη διάκρισή της, το 1^ο βραβείο ([βίντεο](#)), ενώ προηγουμένως, είχε λάβει το 3^ο βραβείο το 2018 καθώς και ειδική μνεία το 2015.

Το 2022, η κριτική επιτροπή επαίνεσε την πόλη του Λουξεμβούργου που έλαβε υπόψη όλες τις αναπηρίες και για τη διατήρηση της καλής προσβασιμότητας σε όλους τους τομείς. Χάρη στην προσέγγιση «Σχεδιασμού για όλους», η πόλη περιλαμβάνει όχι μόνο άτομα με αναπηρία, αλλά και ηλικιωμένους, μετανάστες και τουρίστες. Μια προσέγγιση «Σχεδιασμού για όλους» σημαίνει σχεδιασμό προϊόντων και υπηρεσιών ώστε να είναι προσβάσιμα από άτομα με και χωρίς αναπηρίες ή άλλους περιοριστικούς παράγοντες. Η πόλη εργάζεται σε πολλά επίπεδα για να το κάνει αυτό δυνατό – από την απασχόληση, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό, μέχρι τον τουρισμό, την αναψυχή και τις μεταφορές. Για τον σκοπό αυτό, ορισμένα δημοτικά τμήματα διαθέτουν ειδικό υπάλληλο υπεύθυνο για θέματα που σχετίζονται με ειδικές ανάγκες και με αναπηρία.

Ένα παράδειγμα που απεικονίζει την προσέγγιση Σχεδιασμού για όλους του Λουξεμβούργου είναι το Μουσείο Τέχνης της Πόλης του Λουξεμβούργου, η Villa Vauban, το

οποίο έχει μια επαναλαμβανόμενη έκθεση που βασίζεται στην έννοια του «μουσείου για όλους». Οι επισκέπτες μπορούν να ανακαλύψουν τα εκθέματα με τον δικό τους τρόπο, ανάλογα με τις κινητικές ή γνωστικές τους ικανότητες. Η έκθεση περιλαμβάνει πρακτικά γλυπτά και απτικά μοντέλα ορισμένων πινάκων, πολύγλωσσες και απλές γλωσσικές πληροφορίες και πολλά άλλα.

«Αυτό το βραβείο αποτελεί σημαντική αναγνώριση για όλη τη σκληρή δουλειά που έχει γίνει μέχρι τώρα για να γίνει η πόλη μας πιο προσβάσιμη.

Όλα αυτά κατέστησαν δυνατά μόνο με την ενεργό συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία, καθώς και τη δέσμευση και αφοσίωση των συλλόγων που εργάζονται στον τομέα της αναπηρίας, των διαφόρων δημοτικών τμημάτων που συμμετείχαν και τους πολιτικούς μας ηγέτες. Θα συνεχίσουμε καθημερινά να προάγουμε αυτό το έργο μαζί, με στόχο να κάνουμε όλες τις

υποδομές μας προσβάσιμες σε όλους και να διασφαλίσουμε ίσες ευκαιρίες για όλους».

*Lydie Polfer, Δήμαρχος της πόλης του
Λουξεμβούργου*

2.4 Τμήμα Ένταξης και Ειδικών Αναγκών

Το Τμήμα Ένταξης και Ειδικών Αναγκών της πόλης λειτουργεί ως σημείο επαφής για τα άτομα με αναπηρία και για όλους τους οργανισμούς στον τομέα της αναπηρίας. Εργάζεται σε στενή συνεργασία με οργανώσεις αναπηρίας και άλλα τμήματα του δήμου για τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών προσβασιμότητας. Χάρη στη συμμετοχική επιτροπή της πόλης, τα άτομα με αναπηρία μπορούν να συμμετέχουν σε όλα τα έργα της πόλης. Το τμήμα οργανώνει επίσης διερμηνείς νοηματικής γλώσσας για τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και τη μετάφραση των σχετικών κειμένων στα γερμανικά για να βοηθήσει αυτούς τους διερμηνείς να προετοιμαστούν για τις συνεδριάσεις.

2.5 Ευαισθητοποίηση για την κατάρριψη των στερεοτύπων

Η πόλη του Λουξεμβούργου καταβάλλει προσπάθειες για τη δημιουργία ενός διαλόγου μεταξύ ατόμων με και χωρίς αναπηρία. Στόχος είναι να εξοικειωθούν τα άτομα με τους διαφορετικούς τύπους αναπηριών και να βοηθηθούν να καταρριφθούν τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις.

Η πόλη διοργανώνει πολλές διαφορετικές εκστρατείες ευαισθητοποίησης, δραστηριότητες, διαλέξεις, προβολές ταινιών και εκθέσεις όπου οι άνθρωποι μπορούν να μάθουν περισσότερα για την καθημερινή ζωή και τις ποικίλες ανάγκες των ατόμων με αναπηρία. Για παράδειγμα, κάθε χρόνο, η εκδήλωση *Dinner in the Dark* (μτφρ. Δείπνο στο σκοτάδι») πραγματοποιείται για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις εμπειρίες και τις ανάγκες των ατόμων με προβλήματα όρασης.

2.6 Απασχόληση και εκπαίδευση

Η πόλη του Λουξεμβούργου (δηλ. ο δήμος) δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην πρόσληψη ατόμων με αναπηρία. Ως αποτέλεσμα, σχεδόν το 6% όλων των θέσεων σε δημόσιους φορείς της πόλης καλύπτονται από άτομα με αναπηρία.

Επιπλέον, στο πλαίσιο των προσπαθειών του για την υποστήριξη ατόμων με προβλήματα ακοής, ο δήμος διοργανώνει μαθήματα νοηματικής γλώσσας, ενώ έχει απονείμει περισσότερα από 900 διπλώματα.

Διοργανώνονται πολυάριθμα μαθήματα κατάρτισης για να διασφαλιστεί ότι το προσωπικό εξυπηρέτησης (π.χ. οδηγοί λεωφορείων και ρεσεψιονίστ) μπορεί να χρησιμοποιήσει τον απαραίτητο εξοπλισμό και να βοηθήσει τα άτομα με αναπηρία.

2.7 Παροχή πρόσβασης στα μέσα μαζικής μεταφοράς

Οι δημόσιες συγκοινωνίες στο Λουξεμβούργο είναι δωρεάν και οι στάσεις λεωφορείων της πόλης του Λουξεμβούργου γίνονται συστηματικά προσβάσιμες και εξοπλισμένες με iBeacon, παρέχοντας πολύτιμες πληροφορίες στους χρήστες της δημοτικής εφαρμογής, μια υπηρεσία που εκτιμάται ιδιαίτερα από άτομα με προβλήματα όρασης. Όταν ένα άτομο πλησιάζει μια στάση λεωφορείου εξοπλισμένη με iBeacon, λαμβάνει μια ειδοποίηση που τους ενημερώνει για το όνομα της στάσης, τον αριθμό και τον προορισμό του επόμενου λεωφορείου και την αναμενόμενη ώρα άφιξής του. Τα οχήματα δημόσιας συγκοινωνίας διαθέτουν οπτικές και φωνητικές ανακοινώσεις και οι επιβάτες μπορούν να λαμβάνουν οπτικές ανακοινώσεις σε στάσεις λεωφορείων, ηλεκτρονικά ή μέσω γραπτών μηνυμάτων.

Επιπλέον, τα άτομα με αναπηρία μπορούν να ζητήσουν την παραλαβή τους από το σπίτι με

ειδικά μικρά λεωφορεία, τα οποία λειτουργούν και ως λεωφορεία για ηλικιωμένους και γονείς με καροτσάκια κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων.

Οι πινακίδες στους σιδηροδρομικούς σταθμούς και στις πλατφόρμες στο Λουξεμβούργο περιλαμβάνουν εικονογράμματα που παρέχουν καθοδήγηση προς τα κιγκλιδώματα, τους ανελκυστήρες και τις δεσμευμένες θέσεις στάθμευσης. Οι οθόνες έχουν συχνά λειτουργία μετατροπής κειμένου σε ομιλία και σημαντικές πληροφορίες μεταδίδονται μέσω αυτοματοποιημένων συστημάτων ηχητικής ανακοίνωσης. Ο σιδηροδρομικός σταθμός του Λουξεμβούργου έχει κρατήσει θέσεις στάθμευσης και προσβάσιμες εγκαταστάσεις υγιεινής για άτομα με μειωμένη κινητικότητα.

2.8 Περαιτέρω σχέδια για βελτίωση

Η πόλη του Λουξεμβούργου εργάζεται για τη δημιουργία ενός σχεδίου δράσης με βάση τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία,

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες ανάγκες
και τις προτάσεις των κατοίκων.

Ο δήμος σχεδιάζει επίσης να ανοίξει ένα κέντρο
επικοινωνίας για άτομα με προβλήματα ακοής
σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικογένειας και
Ένταξης.

Τέλος, ο δήμος συνεργάζεται με την Εμπορική
Ένωση της Πόλης του Λουξεμβούργου, την
εμπορική ένωση HORESCA και τη συμμετοχική
επιτροπή για τη βελτίωση της προσβασιμότητας
των καταστημάτων και των εστιατορίων της
πόλης.

3. Επίσκεψη της ομάδας

Κατόπιν της οριστικής επιλογής του Λουξεμβούργου ως ένα από τους δυο προορισμούς για τις επισκέψεις μελέτης του Έργου, ο Ανάδοχος, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, ανέλαβε, για λογαριασμό της Αναθέτουσας Αρχής (ΕΣΑμεΑ), να διοργανώσει το ταξίδι των μελών της ομάδας μελέτης (τη σύνθεση της ομάδας ανέλαβαν οι ίδιοι οι Δικαιούχοι) στην πόλη του Λουξεμβούργου.

3.1 Ομάδα επίσκεψης (συμμετέχοντες)

Στην ομάδα επίσκεψης στο Λουξεμβούργο συμμετείχαν τα εξής άτομα:

- Από τον επικεφαλή εταίρο, τον Δήμο Ρεθύμνης, ο κ. **Βασίλειος Μυρικεφαλιτάκης**, σύμβουλος δημάρχου και υπεύθυνος για το έργο IN-HERITAGE στον Δήμο.
- Από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ), ο κ. **Βασίλειος**

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.) και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Κούτσιανος, Γενικός Γραμματέας, ο οποίος ως χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου ταξίδεψε με προσωπικό συνοδό/βοηθό.

- Από τον Δήμο Αγίας Νάπας, ο κ. **Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου**, Γραμματειακός Λειτουργός Δήμου Αγίας Νάπας.
- Από τον Δήμο Σωτήρας, ο κ. **Κωνσταντίνος Πέτρου**, στέλεχος του Γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Δήμου.

Ως συντονιστής της αποστολής, ο κ. **Αλέξανδρος Μουρούζης**, Εμπειρογνώμων προσβασιμότητας, συνεργάτης της ΕΣΑμεΑ και υπεύθυνος επικοινωνίας της Πράξης IN-HERITAGE.

3.2 Ταξιδιωτικός προγραμματισμός

Σε συνεννόηση με τους Δικαιούχους οριστικοποιήθηκε το παρακάτω πλάνο ταξιδιού:

Δευτέρα, 5/6/2023: Αναχώρηση για Αθήνα

(από Θεσσαλονίκη για τον Συντονιστή, από Χανιά για το στέλεχος του Δήμου Ρεθύμνης και από Λάρνακα για τα στελέχη των Δήμων Αγίας Νάπας και Σωτήρας)

- LCA: 07.35-09:20, Aegean Airlines A3 0911
- CHQ: 09:30-10:20, Aegean Airlines A3 0333
- SKG: 11:20-12:15, Aegean Airlines A3 0111

Δευτέρα, 5/6/2023: Συνάντηση στην Αθήνα
(10.30-13.00)

Δευτέρα, 5/6/2023: Αναχώρηση για
Λουξεμβούργο (όλη η ομάδα σύσσωμη)

- 14:20-18:15, Swiss LX 1831 και LX 0758
(μέσω Ζυρίχης)

Δευτέρα 5 με Τετάρτη 7/6/2023: Επίσκεψη
μελέτης στο Λουξεμβούργο

Τετάρτη, 7/6/2023: Αναχώρηση για
Λιουμπλιάνα (όλη η ομάδα σύσσωμη)

- 14:55-18:15, Swiss LX 0755 και LX 2276
(μέσω Ζυρίχης)

Τετάρτη 7 με Παρασκευή 9/6/2023:

Επίσκεψη μελέτης στη Λιουμπλιάνα

**Παρασκευή, 9/6/2023: Επιστροφή από
Λιουμπλιάνα**

- ATH (19:00-21:45), Aegean Airlines A3 0969
(όλη η ομάδα σύσσωμη)
- CHA (22:35-23:25), Aegean Airlines A3 0344
(το στέλεχος του Δήμου Ρεθύμνης)
- SKG (23:10-00:05), Aegean Airlines A3 0136
(ο Συντονιστής)
- LCA (23:35-01:10), Aegean Airlines A3 0910
(τα στελέχη των Δήμων Αγίας Νάπας και
Σωτήρας)

Ως προς τη διαμονή για τα μέλη της ομάδας επίσκεψης ο Ανάδοχος ανέλαβε τις κρατήσεις και το κόστος για δωμάτια με πρωινό στα παρακάτω ξενοδοχεία:

- **IBIS LUXEMBOURG AEROPORT** (Route De Treves, L-2632 Luxembourg, Tel: +352 43 88 01)

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

- **M Hotel Ljubljana** (Derceva Ulica 4, 1000 Ljubljana, Slovenia. Tel: +386-01-5137000).

3.3 Διοργάνωση συναντήσεων με φορείς υποδοχής

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, για κάθε επίσκεψη μελέτης ο Ανάδοχος προέβη σε επικοινωνίες με πιθανούς φορείς υποδοχής ώστε να προσδιορισθούν συναντήσεις με τα στελέχη τους. Ως αποτέλεσμα των εν λόγω επικοινωνιών διοργανώθηκε η εξής συνάντηση:

- Με στελέχη του **Δήμου του Λουξεμβούργου** την Τρίτη 6 Ιουνίου στις 10:00, στο Δημαρχιακό Μέγαρο του Λουξεμβούργου.
  - Madeleine Kayser, Ville de Luxembourg, Intégration et Besoins spécifiques (T: +352 4796-4215, E: makayser@vdl.lu)
  - Nico Bevilacqua, Rédacteur, Ville de Luxembourg, Intégration et Besoins spécifiques (T: +352 4796-4106, E: nbevilacqua@vdl.lu)

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.) και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

- Με τον κ. **Yannick Breuer** (Info-Handicap - Centre national d' information et de rencontre du handicap).
- Με τον κ. **Patrick Hurst**, πρόεδρο του συλλόγου "[Nëmme Mat Eis](#)", το μη κερδοσκοπικό σωματείο που στόχος του είναι να παρακολουθεί την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία στο Λουξεμβούργο και να την προωθεί θετικά μέσω διαφόρων συνοδευτικών δράσεων.

Εικόνα 1. Συνάντηση στο Δημαρχιακό Μέγαρο του Λουξεμβούργου (Τρίτη, 6 Ιουνίου 2023)

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

3.4 Ξενάγηση στην πόλη και στη Villa Vauban

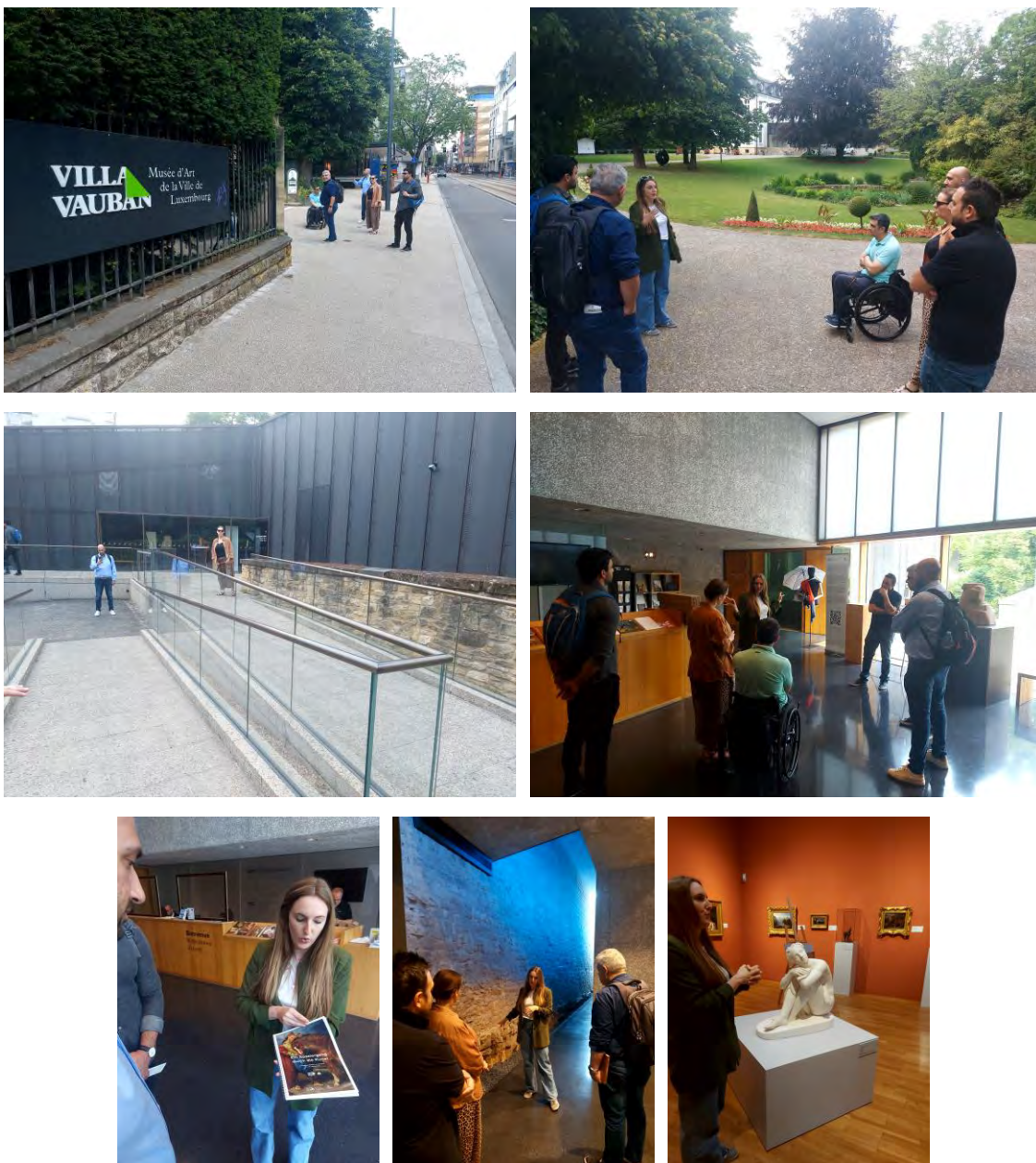
Επίσης, διοργανώθηκε ξενάγηση στην πόλη και στη «Villa Vauban» από στελέχη του Δήμου.

Εικόνα 2. Ξενάγηση στην πόλη του Λουξεμβούργου
από στελέχη του Δήμου

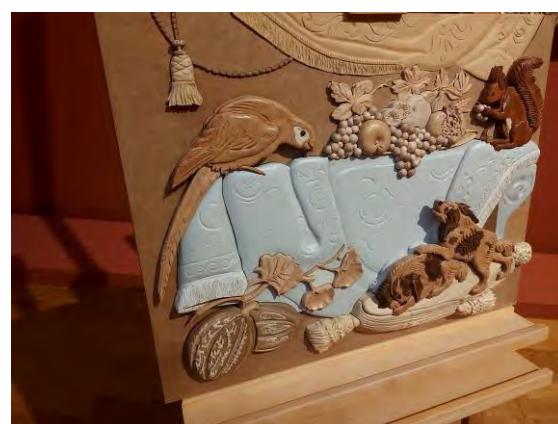
Η «[Villa Vauban](#)» είναι το μουσείο τέχνης του Λουξεμβούργου και διαθέτει την ετικέτα προσβασιμότητας *EureWelcome*. Όλες οι εκθέσεις που παρουσιάζονται είναι επίσης προσβάσιμες σε άτομα με αναπηρία. Παρέχεται ξενάγηση στη νοηματική γλώσσα και υποστηρίζεται η επίσκεψη για άτομα με προβλήματα όρασης καθώς και επίσκεψη σε *Easy Language*.

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Εικόνα 3. Ξενάγηση στην πόλη του Λουξεμβούργου
από στελέχη του Δήμου

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Εικόνα 4. Στη Villa Vauban διάφορα γλυπτά και πίνακες συνοδεύονται από απτικά αντίγραφα τα οποία οι επισκέπτες με περιορισμούς όρασης μπορούν να ψηλαφίσουν και έτσι να έχουν την ευκαιρία να «δουν» τα έργα τέχνης

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

3.5 Ξενάγηση σε σημαντικά αξιοθέατα – καλές πρακτικές στην πόλη

Τέλος, διοργανώθηκε από τον Ανάδοχο ξενάγηση σε σημαντικά αξιοθέατα της πόλης που παρουσιάζουν καλές πρακτικές προσβασιμότητας:

Le Chemin de la Corniche

(TripAdvisor #1). Το Corniche, που ονομάζεται επίσης «το πιο όμορφο μπαλκόνι της Ευρώπης» (σύμφωνα με τη συγγραφέα Batty Weber),

εκτείνεται πάνω από τις επάλξεις που χτίστηκαν τον 17^ο αιώνα από τους Ισπανούς και τους Γάλλους. Ενώ διασχίζει την κοιλάδα Alzette, το μονοπάτι αυτό οδηγεί από τον βράχο Bock στο κάτω μέρος της Ακρόπολης του Αγίου Πνεύματος που είναι γνωστό ως «πλυντήρια».

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Καθεδρικός ναός Notre-Dame

(TripAdvisor #3). Η κατασκευή του

σημερινού καθεδρικού ναού
ξεκίνησε το 1613 ως εκκλησία των
Ιησουιτών. Η εκκλησία σχεδιάστηκε
αρχικά με έναν μόνο πύργο, αλλά

προστέθηκαν άλλοι δύο σε μια επέκταση που
πραγματοποιήθηκε μεταξύ 1935 και 1938. Η είσοδος
του καθεδρικού ναού που είναι προσβάσιμη από
αναπηρικά αμαξίδια βρίσκεται στον δρόμο Rue Notre
Dame. Λόγω σκαλοπατιών, δεν είναι προσβάσιμο
μέσω της κύριας/ μπροστινής εισόδου.

Pfaffenthal Scenic Lift

(TripAdvisor #5). Ο πανοραμικός
ανεγκυστήρας Pfaffenthal, που
άνοιξε το 2016, σχεδιάστηκε για να
συνδέει το ιστορικό κέντρο της
πόλης με την κοιλάδα του ποταμού
Alzette. Λόγω της εκπληκτικής θέας
από την πλατφόρμα σε υψόμετρο

60 μέτρων, ο ανεγκυστήρας έχει γίνει από μόνος του
τουριστικό αξιοθέατο. Η χρήση του είναι δωρεάν. Στο
κάτω μέρος, θα μπορείτε να συνδεθείτε με το
τελεφερίκ για να φτάσετε σε άλλα αξιοθέατα, όπως το

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, το Fort Thüngen και τη Philharmonie, καθώς και την πανεπιστημιούπολη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Kirchberg.

Εθνικό Μουσείο Ιστορίας και Τέχνης

(TripAdvisor #8). Το μουσείο εντοπίζει την ιστορία του στο 1845, όταν μια κοινωνία ιστορικών και αρχαιολόγων συγκέντρωσε μια συλλογή ιστορικών αντικειμένων. Σήμερα, το μουσείο που προέκυψε από αυτό το έργο καταλαμβάνει μια σύγχρονη δομή στο κέντρο της πόλης, που άνοιξε το 2002. Όλοι οι όροφοι του μουσείου είναι προσβάσιμοι μέσω ράμπων μεταξύ των ορόφων και ενός ανελκυστήρα.

Παλάτι του Μεγάλου Δούκα

(TripAdvisor #9). Είναι η επίσημη κατοικία του Μεγάλου Δούκα του Λουξεμβούργου. Η κατασκευή του κτιρίου ολοκληρώθηκε το 1572 και χρησιμοποιήθηκε ως δημαρχείο για περισσότερα από 200 χρόνια στη συνέχεια. Η

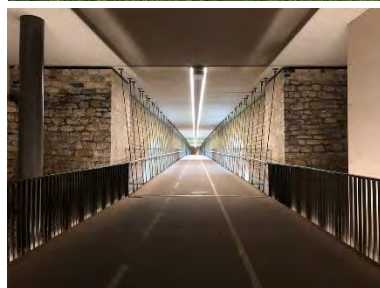

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

περιήγηση εδώ είναι προσβάσιμη με αναπηρικό αμαξίδιο.

Γέφυρα του Αδόλφου (TripAdvisor #10). Ονομάστηκε από τον Μεγάλο Δούκα Αδόλφο, τον πρώτο που βασίλεψε στο ανεξάρτητο πλέον Λουξεμβούργο. Η γέφυρα πλέον αντιπροσωπεύει την ανεξαρτησία της χώρας. Χτίστηκε μεταξύ 1900 και 1903 και έχει συνολικό μήκος 153 μ. Έχει δύο καταστρώματα, με

το πάνω μέρος να εξυπηρετεί την κυκλοφορία των οχημάτων προς την κατεύθυνση εκτός πόλης. Το κάτω κατάστρωμα, που άνοιξε το 2018, προορίζεται για ποδηλάτες και πεζούς. Το κρεμασμένο κάτω κατάστρωμα είναι ένα εξαιρετικό μέρος για να προφυλαχθεί κανείς από τη βροχόπτωση μια βροχερή μέρα και είναι προσβάσιμο για αναπηρικά αμαξίδια, με μια ελαφρά κλίση στις δύο άκρες της διαδρομής.

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Μουσείο της πόλης του Λουξεμβούργου (TripAdvisor #11).

Αυτό το μουσείο καλύπτει
περισσότερα από χίλια χρόνια
ιστορίας μέσα από δυναμικά

εκθέματα που τραβούν την προσοχή κάποιου. Με 6
ορόφους συνολικά, το Μουσείο αν και μεγάλο είναι
διαχειρίσιμο. Οι επισκέπτες του μουσείου
απολαμβάνουν το υψηλό επίπεδο προσβασιμότητας
και για αναπηρικά αμαξίδια.

Place d'Armes (TripAdvisor #13).

Η πιο δημοφιλής πλατεία στο
Λουξεμβούργο είναι η Place
d'Armes. Τουρίστες και ντόπιοι
προσελκύονται από τα πολλά

εστιατόρια, με τραπέζια στα πεζοδρόμια και τα
διάφορα δρώμενα στην πλατεία. Αν και αρκετές
επιχειρήσεις εδώ δεν είναι προσβάσιμες με
αναπηρικά αμαξίδια, υπάρχει μια (δωρεάν)
προσβάσιμη δημόσια τουαλέτα στη νοτιοανατολική
γωνία της πλατείας, στη Rue du Cure και στη Rue
Chimay.

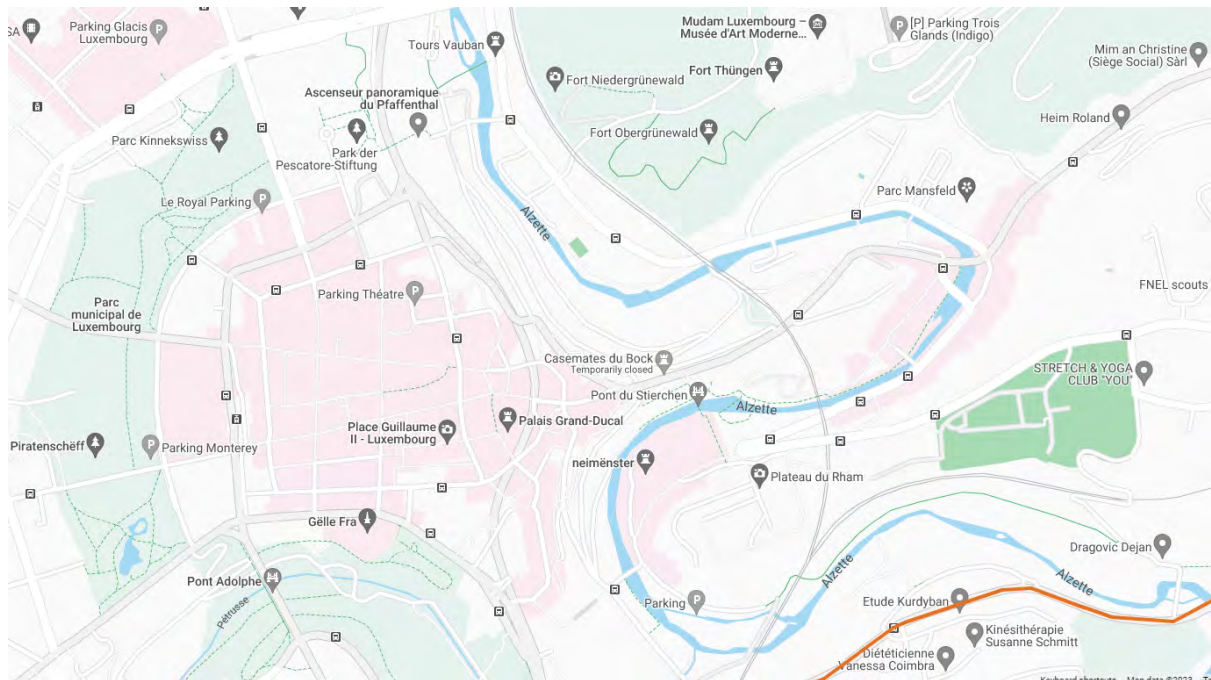
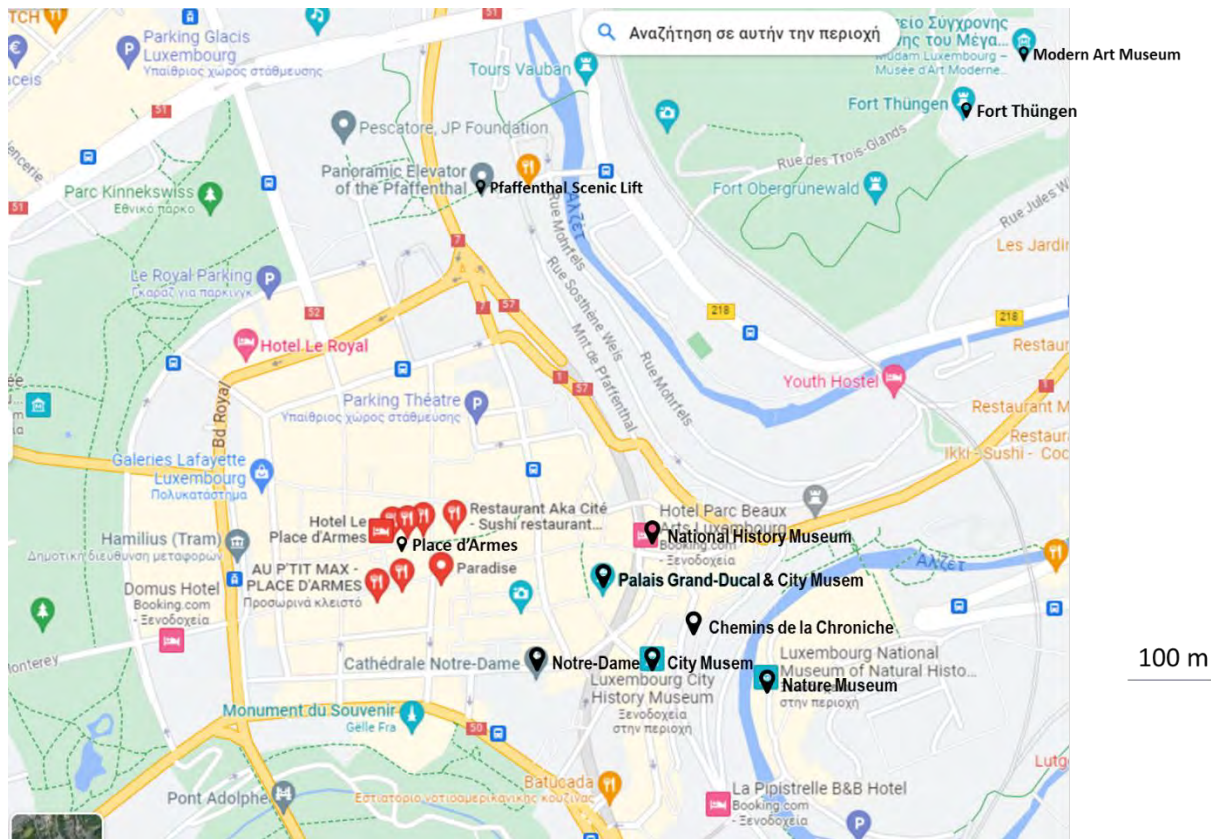
Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Εθνικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας.

Διαθέτει μόνιμες εκθέσεις σε περισσότερα από 900 τετραγωνικά μέτρα χώρου. Το μουσείο είναι προσβάσιμο, με έναν εντυπωσιακό ανελκυστήρα, προσβάσιμο σε χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων, να προσφέρει πρόσβαση σε όλες τα επίπεδα και τους χώρους.

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Εικόνα 5. Επισκόπηση στον χάρτη των σημαντικότερων σημείων της επίσκεψης στο Λουξεμβούργο

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Επισκόπηση των σημαντικότερων στοιχείων

Δημόσιες συγκοινωνίες του Λουξεμβούργου

Το σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών στην πόλη του Λουξεμβούργου αποτελείται από λεωφορεία, τραμ, τελεφερίκ και περιφερειακά/προαστιακά τρένα. Η προσβασιμότητα με αναπηρικό αμαξίδιο σε όλο το δίκτυο μεταφορών είναι εξαιρετική και είναι εύκολη και οικονομικά η μετακίνηση. Κατά τη διάρκεια της παραμονής της ομάδας στην πόλη του Λουξεμβούργου, η ομάδα χρησιμοποιούσε αποκλειστικά μέσα μαζικής μεταφοράς και δεν είχε προβλήματα με την πρόσβαση με αναπηρικό αμαξίδιο.

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Προσβασιμότητα στα πεζοδρόμια του Λουξεμβούργου

Το Λουξεμβούργο είναι γνωστό για τη μεσαιωνική ιστορική συνοικία του, αλλά η πόλη εκσυγχρονίζεται με γρήγορους ρυθμούς. Η συνοικία Grund δείχνει την ηλικία της, με πολλά λιθόστρωτα δρομάκια χωρίς πεζοδρόμια. Όμως, μεγάλα τμήματα του προστατευόμενου από την UNESCO κέντρο της πόλης Ville Haute έχουν γίνει προσβάσιμα, με τσιμεντένια πεζοδρόμια, ράμπες για τα κράσπεδα και άλλα παρόμοια. Η ευρωπαϊκή συνοικία στο Kirchberg είναι ακόμη πιο ανεπτυγμένη, με ομαλά πεζοδρόμια, διαβάσεις πεζών υψηλής ορατότητας και σήματα πεζών. Η κοιλάδα Grund και η ιστορική συνοικία παρουσιάζουν τις περισσότερες προκλήσεις προσβασιμότητας για τους χρήστες

αναπηρικών αμαξιδίων. Πλακόστρωτα δρομάκια, σπασμένα πεζοδρόμια, ανώμαλα πεζοδρόμια και αλλαγές στα υψόμετρα είναι συνηθισμένα. Οι πλατείες στο κέντρο της πόλης, η Place Guillaume II και η Place d'Armes είναι εύκολη στη πρόσβαση, παρά τα φθαρμένα πεζοδρόμια.

Σήματα διέλευσης πεζών (φανάρια) έχουν εγκατασταθεί σε διασταυρώσεις υψηλής κυκλοφορίας, αλλά πολλοί παράδρομοι χαμηλής κυκλοφορίας δεν ελέγχονται με σήμα. Οι νεότερες συνοικίες της πόλης, όπως το Kirchberg, προσφέρουν φανταστική προσβασιμότητα στο πεζοδρόμιο, με καλά καθορισμένες διαβάσεις πεζών, σήματα κυκλοφορίας, ποδηλατόδρομους και ομαλά πεζοδρόμια. Τα πεζοδρόμια σε περιοχές με μεγάλη κυκλοφορία πεζών είναι γενικά πιο προσβάσιμα από αυτά σε περιοχές κυρίως κατοικιών.

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Περιήγηση: Χωρίς φανάρια

- **Βοηθητικός φωτισμός.** Έχει τοποθετηθεί βοηθητικός φωτισμός στην κατεύθυνση της κυκλοφορίας ακριβώς πριν από τις διαβάσεις πεζών χωρίς φανάρια. Αυτό κάνει τους πεζούς πιο ορατούς στους αυτοκινητιστές.
- **Επιδαπέδιοι απτικοί οδηγοί.** Η απτική επίστρωση (ειδικές πλάκες) καθοδηγεί τα άτομα με προβλήματα όρασης και υποδεικνύει τη θέση και την κατεύθυνση των διαβάσεων πεζών.
- **Πεδία κατεύθυνσης.** Η κατευθυντική οδόστρωση υποδεικνύει την κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να διασχιστεί.

- **Γραμμές προειδοποίησης.** Οι προειδοποιητικές γραμμές ειδοποιούν τα άτομα με προβλήματα όρασης για τις βυθίσεις στο πεζοδρόμιο και την αρχή του οδοστρώματος. Αυτό το τμήμα του οδοστρώματος είναι για χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων ή οποιασδήποτε άλλης τροχήλατου βοηθήματος.
- **Πλάκες με φουσαλίδες.** Η πλακόστρωση με φουσαλίδες υποδηλώνει διάβαση πεζών.
- **Γραμμές καθοδήγησης.** Οι γραμμές καθοδήγησης κατευθύνουν τους χρήστες προς τις διαβάσεις πεζών.
- **Χαμηλωμένα πεζοδρόμια.** Τα ισόπεδα πεζοδρόμια (στο ίδιο επίπεδο με το οδόστρωμα) διευκολύνουν τη διέλευση για άτομα με προβλήματα όρασης, χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων, άτομα με καρότσια κ.λπ.
- **Πλήκτρα για άτομα με αναπηρίες όρασης.** Στα φανάρια υπάρχει ένα ειδικό κουμπί για άτομα με προβλήματα όρασης στο κάτω μέρος του κουτιού για την κλήση της διέλευσης πεζών. Σε αυτό το κουμπί, ένα

ανυψωμένο ανάγλυφο βέλος δείχνει προς την κατεύθυνση της διάβασης πεζών. Ένα σήμα – είτε με τη μορφή δονήσεων είτε με συνδυασμό δονήσεων και ήχων – ανακοινώνει ότι το φανάρι των πεζών είναι πράσινο. Σε διασταυρώσεις με συνδεδεμένα κουμπιά, ο μηχανισμός στην άλλη πλευρά του διαδρόμου εκπέμπει έναν ιδιαίτερο τόνο που όχι μόνο λέει ότι το φως είναι πράσινο, αλλά οδηγεί και προς την άλλη πλευρά του δρόμου.

- **Πράσινα φανάρια για τους πεζούς.** Τα διαστήματα πράσινου φωτός πεζών συμμορφώνονται με τα τρέχοντα διεθνή πρότυπα, τα οποία επιτρέπουν στους πεζούς να διασχίζουν τουλάχιστον τη μισή απόσταση με ταχύτητα 1,2 μ./δευτερόλεπτο πριν το φανάρι γίνει κόκκινο. Μετά την αλλαγή σε κόκκινο για τους πεζούς, οι πεζοί έχουν επίσης αρκετό χρόνο για να φτάσουν με ασφάλεια στην άλλη πλευρά του δρόμου πριν ανάψει το πράσινο για τους οδηγούς. Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγεται κάθε άμεση σύγκρουση μεταξύ πεζών και οδηγών.

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.) και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Εικόνα 6. Χάρτης με τις προσβάσιμες διαδρομές για τυφλούς στο Λουξεμβούργο (δηλ. διαδρομές στις οποίες υπάρχει ένα σύστημα καθοδήγησης για άτομα με προβλήματα όρασης από την αρχή μέχρι το τέλος)

Επιτροπή Συμμετοχής

Για να ληφθούν καλύτερα υπόψη διαφορετικές ειδικές ανάγκες και να δοθεί ένα φόρουμ στους εμποδιζόμενους, εγκρίθηκε μια συμμετοχική επιτροπή στις 7 Μαΐου 2012 από το δημοτικό συμβούλιο. Αυτή η επιτροπή αποτελείται από άτομα με ειδικές ανάγκες που το καθένα αντιπροσωπεύει τις ιδιαίτερες ανάγκες του. Στις συνεδριάσεις συμμετέχουν:

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

- δημότες με αναπηρία
- δημοτικοί σύμβουλοι
- εκπρόσωπος της Κοινωνικής Επιτροπής
- ένας εκπρόσωπος κάθε πολιτικού κόμματος με ένα μέλος στο δημοτικό συμβούλιο
- τρεις ενώσεις εμπειρογνομένων και
- εκπρόσωπος φορέων αναπηρίας.

Οι στόχοι της Επιτροπής είναι:

- φόρουμ για διάλογο και συγκεκριμένες προτάσεις
- ενεργή συμμετοχή ατόμων με αναπηρία
- βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών και της καθημερινότητας των ατόμων με αναπηρία
- συμμετοχή ειδικευμένων σωματείων

Υπάρχουν τέσσερις διαστάσεις που είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την Επιτροπή:

- η εμπλοκή ατόμων με αναπηρίες (συνεδρίες καταιγισμού ιδεών, συμμετοχική επιτροπή, εβδομάδα ευαισθητοποίησης κ.λπ.), κοινός καθορισμός προτεραιοτήτων.
- η εξέταση όλων των ειδικών αναγκών.

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

- οι δράσεις που πρέπει να αναληφθούν σε μεγάλους τομείς. και
- η συστηματική εφαρμογή / παρακολούθηση πολιτικών.

Συνεδρίες καταιγισμού ιδεών

Οι συνεδρίες καταιγισμού ιδεών πραγματοποιούνται ετησίως από τον Ιούνιο του 2007. Αυτή η παράδοση να ανταλλάσσονται πληροφορίες και να συζητούνται απόψεις έχει γίνει ένα δημοφιλές γεγονός και προσφέρει την ευκαιρία να εξεταστούν όλα τα θέματα που σχετίζονται με την αναπηρία. Κανένα θέμα δεν παραλείπεται και τα τμήματα που είναι αρμόδια για κάθε τομέα είναι παρόντα για να ανακεφαλαιώσουν το έργο που έχουν κάνει και να συζητήσουν τις προτεραιότητές τους για το μέλλον με όλους τους παρευρισκόμενους ανθρώπους και συλλόγους. Αυτές οι συγκεντρώσεις θα συνεχίσουν να προσφέρονται ετησίως για να συνεχιστεί η συζήτηση μεταξύ του Δήμου, της συμμετοχικής επιτροπής του και των διαφόρων σωματείων.